

Jelena
Pašić

Kako diše dizajn u Hrvatskoj?

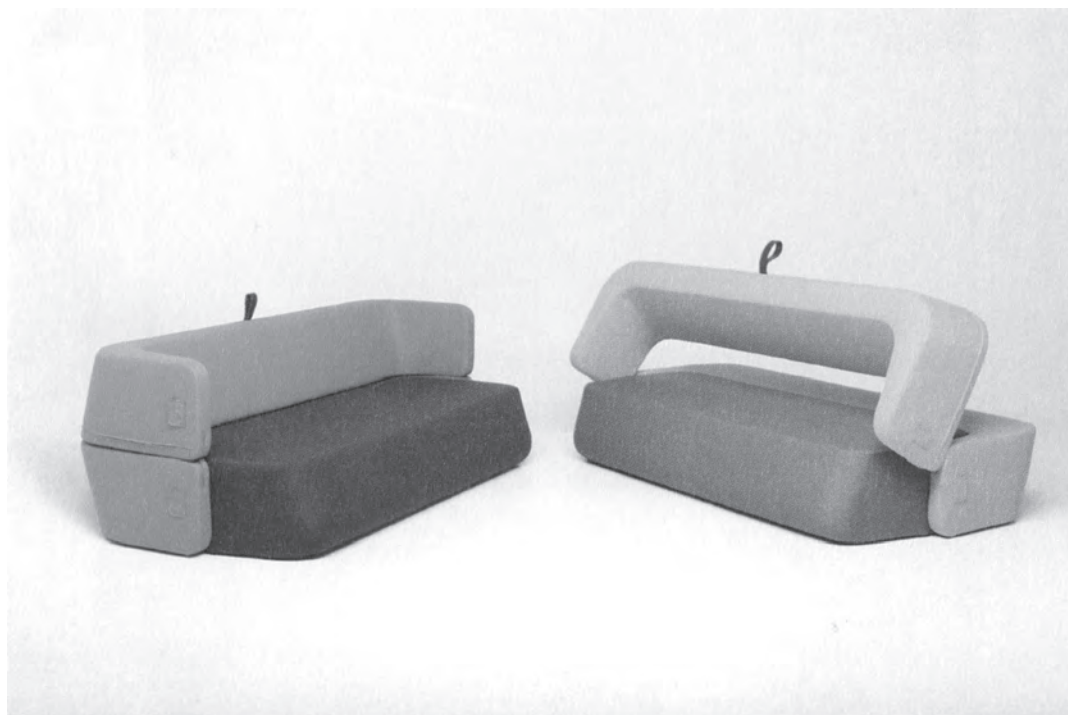
Pregled hrvatskog dizajna 11–12
katalog izložbe, (ur.) Marko Golub,
HDD - Hrvatsko dizajnersko društvo, Zagreb, 2012.,
354 str., ISBN 978-953-6778-07

Ovogodišnje sedmo izdanje bijenalne manifestacije preglednog karaktera radova s područja dizajna u Hrvatskoj tijekom protekle dvije godine otvoreno je u Muzeju za umjetnost i obrt 13. rujna pod nazivom *Izložba hrvatskog dizajna 1112*. Sada već tradicionalni izložbeni pregled mijenjao je kroz godine svoje formate, organizacijske timove, lokacije (pa čak i gradove), kao i format, izgled i sadržaj kataloga, no zadržavajući pritom jednu konstantu: (pret-)postavljenu zadaću da široj javnosti predstavi ne samo odabranu recentnu domaću dizajnersku produkciju, već da - i to u mnogo većoj mjeri - ponudi kritičko reflektiranje stanja i problematike dizajna u Hrvatskoj.

Apostrofiranje važnosti njegovanja vizualne kulture, vizualnog obrazovanja, pa tako i dizajna kao elementa koji objedinjuje vizualne kvalitete s funkcionalnošću svakodnevnih proizvoda koje masovno koristimo i konzumiramo, boljka je hrvatskog društva još od ranih devedesetih. Ipak, primjetno je da se u proteklim godinama stanje nesumnjivo i konstantno mijenja nabolje, i to pretežno zaslugama pojedinaca i rijetkih organizacija koji sustavno nastoje, uz različite oblike promicanja suvremenog dizajna, stvoriti nove inicijative i manifestacije, proširiti uvjete i mogućnosti za realizaciju pojedinih projekata te pronaći alternativne načine djelovanja u teškim i kriznim gospodarsko-ekonomskim uvjetima. S druge se strane, međutim, opća svijest o važnosti vizualne kulture i vizualnog opismenjavanja na različite načine i dan danas zatire; dovoljno je

prisjetiti se da je satnica likovnog odgoja u hrvatskim osnovnim školama smanjena na svega jedan sat tjedno. Nemoguće je prilikom ikakvog relevantnijeg pregleda i ocjenjivanja kvalitete uradaka hrvatskih dizajnera izostaviti, dakle, širu društvenu i gospodarsko-ekonomsku situaciju. Počevši od edukacije (studij dizajna, osnovan 1989. pri Arhitektonskom fakultetu, jedan je od najmlađih studijskih programa na Sveučilištu u Zagrebu, dok Odsjek za dizajn vizualnih komunikacija, na Umjetničkoj akademiji u Splitu postoji od 1997. godine), preko problema investiranja u skup(lj)e projekte, zakržljalosti industrije te malog i nerazvijenog tržišta, pa do izostanka teorijske i kritičke misli na području dizajna

↑ Revolve

DIZAJN

Numen/ForUse,

Ivana Borovnjak,

Roberta Bratović

NARUČITELJ

Kvadra d.o.o.,

Sv. Križ Začretje

GODINA 9.2011.

Industrijski/produkt dizajn

u Hrvatskoj; svi ovi segmenti umanjuju dignitet ove struke, uzrokujući pritom velike poteškoće i unutar same profesije.

Stoga je vrlo aktivna djelatnost Hrvatskog dizajnerskog društva kao krovne institucije, na čelu s ravnateljicom Irom Payer, u proteklim godinama time i vrednija. Kao jedna od rijetkih strukovnih organizacija te vrste, važnost HDD-a ne otkriva se samo u organizacijskoj i promotorskoj ulozi, već i u “dužnosti” obavljanja arhivske djelatnosti

na području dizajna. Upravo na taj način možemo pristupiti i popratnom katalogu izložbe, koji (kao i oni prošlogodišnji) ne služi samo kao puki *memento* izložbe, već ostvaruje i daleko veći značaj kao jedna od rijetkih objavljenih publikacija s područja dizajna u Hrvatskoj, predstavljajući time, kako stoji u uredničkoj opasci Marka Goluba, “dio rastećeg arhiva hrvatskog dizajna, koji je rezultat kontinuiranog i sustavnog dokumentiranja situacije”.

↑ XL

DIZAJN Numen/ForUse
SURADNIK Studio 3LHD (arh)
NARUČITELJ Hotel Lone, Rovinj
GODINA 5. 2012.

Industrijski/produkt dizajn

Prilično opsežna, ali pregledna i jasno strukturirana publikacija na 354 stranice donosi, uz uvodni tekst i kataloški dio, i intervju: s dizajnerom Mirkom Ilićem, uz poseban naglasak na njegovoj spisateljskoj i teorijskoj djelatnosti, te sa slovenskim dizajnerom Jurom Miklavcem. Tu je i tekst Dejana Kršića o nedavno preminulom Tomislavu Lerotiću, kojemu je posthumno dodijeljena nagrada HDD-a za životno djelo. Kao i u prošlom izdanju *Pregleda*, objavljen je i prilog o domaćim i inozemnim izložbenim, promotivnim i edukativnim aktivnostima u organizaciji HDD-a. Središnji kataloški dio podijeljen je na dva osnovna segmenta, profesionalne i studentske radove, a unutar njih na sljedeće potkategorije: dizajn vizualnih komunikacija, dizajn elektronskih / interaktivnih medija, industrijski / produkt

→ Nine Looks

DIZAJN Hrvoje Živčić, Dario Dević
NARUČITELJ Typonine, Zabok
GODINA 6. 2010.

Dizajn vizualnih komunikacija

dizajn, postav izložbi / prostorna grafika / signalizacija, dizajn ambalaže, modni i odjevni dizajn te koncept. Ispred svake je potkategorije kraći osvrt jednog od članova žirija, u kojemu se nastoji općenito zabilježiti stanje produkcije (evidentirano na temelju ukupnog zbira radova pristiglih na natječaj), kontekstualizirati rezultate natječaja te obrazložiti odabir žirija. Posve je jasno da za još ozbiljniju analizu treba uključiti niz faktora (i radova) koji su isključeni iz ovakvog tipa žiriranih izložbi; međutim, nesumnjivo je da i ovogodišnje izdanje *Pregleda hrvatskog dizajna* predstavlja najširi tiskani pregled hrvatskog dizajna danas i kao takav u znatnoj mjeri može omogućiti i doprinijeti artikulaciji općenitih zaključaka.

Na temelju odabranih radova, predstavljenih u katalogu fotografijom, osnovnim

Nota

Na prvi pogled jednostavan, elegantan i čist. Nota je font koji je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil.

DeVard Condensed

Font koji je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil.

Typonine Sans

Font koji je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil.

Yesha Dynamo

Font koji je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil.

Tempera Biblio

Font koji je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil.

Marlene

Font koji je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil.

Typonine Stencil

Font koji je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil.

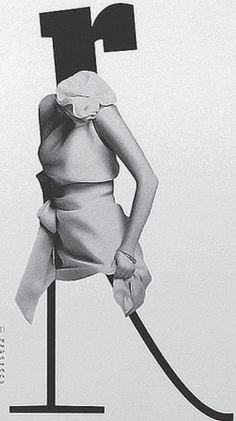
Typonine Hono

Font koji je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil.

Marlene Display Thin

Font koji je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil. Font je dizajniran za elegantan i čist stil.

Nine Looks

The font specimen shown here is a very rough proof of the design. The font is not yet finished and will be updated with more glyphs and features. The font is not yet finished and will be updated with more glyphs and features. The font is not yet finished and will be updated with more glyphs and features.

Krčki festival folklor

Vrbnik, Trg Škujica
9. i 10. srpnja 2011.

Program

Subota 9. srpnja – mlade folklorne skupine
18.30 sati otvorenje izložbe Zlatne i srebrne točke
autora Sabine Barbiš i Maria Depićolzuane
zgrada Općine, Trg Škujica
19.30 sati mimohod mladih folklornih skupina
20.00 sati početak festivalske priredbe

Neđelja 10. srpnja – starije folklorne skupine
20.00 sati mimohod starijih folklornih skupina
20.30 sati početak festivalske priredbe

Organizator: Općina Vrbnik
Pokrovitelj: Primorsko-goranska županija

podacima o autorima, naručiteljima i godini realizacije te kratkim pojašnjenjem autora, razvidno je nekoliko novih fenomena u odnosu na prethodna izdanja *Izložbi hrvatskog dizajna*. Uz već očekivanu prevlast radova s područja grafičkog dizajna, ove je godine ipak zamjetno porastao broj realiziranih radova produkt-dizajna, koji je – zbog skupoće proizvodnog procesa i izvedbe – često bio ograničen samo na izradu prototipova. Razlozi tome, osim u suradnji dizajnera s nekolicinom hrvatskih tvrtki za proizvodnju namještaja (primjerice, s Kvadrom d.o.o.) i velikim investitorima (najveća je svakako gradnja i opremanje “dizajn-hotela” Lone u Rovinju, u cijelosti proizvod hrvatskih arhitekata, dizajnera i umjetnika), leže i u samoorganiziranju i samopromociji dizajnera. Radovi grafičkog dizajna pak posljednjih godina pokazuju sve veću sklonost autorefleksiji i/ili kritici vlastitog medija, njegovih svojstvenosti, ograničenja i, uopće, mogućnosti – od problematiziranja ekoloških, socioloških, pa i etičkih aspekata dizajna do otvoreno društveno angažiranih radova. Posljedica je to već više od desetljeća duge tendencije prema kojoj se, kako to komentira Narcisa Vukojević, “javn[e] institucij[e] i eksponent[i] s područja kulture, s relativno skromnim udjelima u državnom ili proračunima lokalnih i područnih samouprava te izvaninstitucionalnim

organizacijama i subjektima s mizernim budžetima” javljaju kao najveći potraživači. Već standardno uključivanje studentskih radova u izložbu i katalog svoje opravdanje ne nalazi samo u namjeri uključivanja mladih budućih dizajnera u društvo profesionalaca, pa niti samo u prezentaciji često drugačijeg (ponekad i vrlo kvalitetnog) “pristupa progongjenog strašću prema dizajnu, mladenačkom energijom, lucidnošću i novim idejama” (Nikola Đurek), već i u činjenici da se upravo na taj način najzahvalnije daju uočiti sve kvalitete i propusti studija.

Naposljetku, još jednom valja istaknuti da, s obzirom na situaciju otežanog djelovanja u kojoj se hrvatski dizajn još uvijek nalazi, svaki manjak i izostanak kritičkog vrednovanja, promišljanja i organiziranog usmjerivanja prema općenitijim ciljevima dugoročno predstavlja veliku štetu. Kolektivnu svijest o utjecaju dizajna na širi društveni kontekst, svijest o njegovoj ulozi, dosezima i mogućnostima, ali i o društvenoj odgovornosti, nužno je razgraničiti od shvaćanja dizajna kao tek jedne od sluga, primjerice, korporativnog i oglašivačkog sustava. I iako je opće priznavanje relevantnosti i važnosti dizajna još uvijek cilj kojemu treba težiti, *Izložbe hrvatskog dizajna* s pratećim publikacijama bez sumnje su, zbog prethodno navedenih razloga, bitan korak naprijed. ✕

HDD galerija

← Boris Cvjetanović
+Tajne izložbe

31.5 - 11.6.2011.

AUTORI

Boris Cvjetanović, Tajne izložbe /
Robert Čanak, Ivan Klisurić,
Irena Borić, Ivana Hanaček,
Ana Kršinić Lozica

AUTORI IZLOŽBE I KONCEPTA

Tajne izložbe

TEKST Tajne izložbe

KUSTOS Marko Golub

RAZGOVOR 2.6.2011.

← Slavimir Stojanović:

Kazališni plakati

27.6. - 8.7.2011.

AUTOR Slavimir Stojanović

TEKSTOVI Ksenija Radulović,
Gorčin Stojanović

KUSTOS Marko Golub

RAZGOVOR 27.6.2011.

← Neven Kovačić:

Postav - Modularni
sistem za izlaganje

8.9. - 17.9.2011.

AUTOR Neven Kovačić

TEKST Koraljka Vlajo

KUSTOS Marko Golub

RAZGOVOR 15.9.2011.

→ Damir Prizmić
i Branimir Paškvan:
HDD RGB

22.9. -13.10.2011.

AUTOR IZLOŽBE I KONCEPTA

Damir Prizmić, Branimir Paškvan

TEKST Marko Golub,

Damir Prizmić, Branimir Paškvan

KUSTOS Marko Golub

RAZGOVOR 29.9.2011.

→ Sabina Barbiš,
Mario Depicolzuane:
Zlatne i srebrne točke
20.10. -1.11.2011.

AUTORI

Sabina Barbiš,

Mario Depicolzuane

TEKST Maroje Mrduljaš,

Ivan Pavačić Jecalićev

KUSTOS Marko Golub

razgovor 27.10.2011.

→ Skriveni dizajn
- Odjel dizajna Končar
1971.-1990.

3.11. -19.11.2011.

AUTORICA IZLOŽBE I KONCEPTA

Koraljka Vlajo

TEKST Koraljka Vlajo

KUSTOS Marko Golub

RAZGOVOR 10.11.2011.

